

Spreadingswet

Op 1 februari 2024 is De Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreadingswet) in werking getreden. Het doel van deze wet is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtigere verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten. Het gaat hierbij om de opvang van asielzoekers. Tot de groep asielzoekers behoren personen die een asiel hebben aangevraagd en wachten op de beslissing van de IND. Zolang de asielprocedure loopt hebben asielzoekers het recht om in het land te blijven.

Proces

Voor 1 februari 2024 is vastgesteld hoeveel opvangplekken nodig zijn voor asielzoekers voor de komende twee jaar. Dit is vastgesteld op een totaal van 96.000 opvangplaatsen.

Deze opvangplekken zijn (indicatief) verdeeld over de gemeenten op basis van het inwoneraantal en de sociaaleconomische score van een gemeente. Voor de gemeente Leudal is dit vastgesteld op 216 opvangplekken waarvan 18 plekken geschikt dienen te zijn ten behoeve van de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's).

Door de aantallen van de gemeenten in de provincie bij elkaar op te tellen, ontstaat de provinciale opvangopgave. Voor Limburg is dit 5.662 opvangplaatsen.

Gemeenten bespreken aan de provinciale regietafels hoe zij gezamenlijk die opgave gaan invullen. Zij beslissen hier onderling welke gemeenten opvang gaan leveren en met hoeveel plekken. Reeds bestaande opvangplekken van meer dan 100 plekken en langer dan 5 jaar tellen mee bij de invulling van de eigen provinciale opgave. Dit betekent dat de 600 plekken van het AZC in Baexem mee mogen tellen.

Voor 1 november 2024 wordt door de provinciale regietafel aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aangegeven welke gemeenten hoeveel plekken gaan realiseren. Uiterlijk 31 december 2024 neemt de staatssecretaris een verdeelbesluit. In dit verdeelbesluit staat het aantal opvangplekken dat een gemeente verplicht is te realiseren.

Alleen als het gemeenten niet lukt om gezamenlijk de hele provinciale opgave in te vullen, dan kan de staatssecretaris zelf gemeenten aanwijzen, en daarmee verplichten, om asielzoekers op te gaan vangen. Na 2 jaar start de cyclus opnieuw met het ramen van de hoeveelheid opvangplekken.

Financiële regeling

Om gemeenten te stimuleren vrijwillig plekken aan te bieden zijn er verschillende uitkeringen.

Deze uitkeringen zijn vrij te besteden, dus ook voor een ander doel dan de opvang van asielzoekers. De hoogte van de uitkering varieert en is afhankelijk van het soort plek dat wordt aangeboden en het aantal aangeboden plekken.

Indien Leudal de reeds bestaande 600 plekken van het AZC in Baexem aanbied kan er vanuit deze uitkeringen een financiële vergoeding worden aangevraagd.

De hoogte van deze vergoeding is € 2.000,- per opvangplaats die meer wordt aangeboden dan wat Leudal zou moeten doen op basis van de indicatieve opgave.

Voor Leudal betekent dit $384 (600-216) * € 2.000,- = € 768.000,-$.

Op grond van het Faciliteitenbesluit krijgen we reeds voor het AZC in Baexem jaarlijks een vergoeding op basis van het aantal asielzoekers die in het AZC verblijven. Dit is jaarlijks ongeveer € 260.000. Het faciliteitenbesluit wordt voor 2024 nog aangepast, bedragen kunnen dan nog wijzigen.

Uitruil van doelgroepen

De Limburgse gemeenten bespreken aan de provinciale regietafel hoe zij gezamenlijk de opgave voor opvangplekken in Limburg gaan invullen. Daarbij kan worden afgesproken dat er een uitruil van doelgroepen plaats zal vinden. Dit wilt zeggen dat gemeente A meer opvangplekken voor asielzoekers levert dan hun opgelegde indicatieve opgave, waardoor gemeente B minder opvangplekken voor asielzoekers hoeft te leveren dan hun opgelegde indicatieve opgave. Ter compensatie huisvest gemeente B meer statushouders, Oekraïners of amv's, zodat de opgave voor deze doelgroepen voor gemeente A omlaag gaat.

De afspraken gemaakt over de uitruil van doelgroepen komen niet vast te liggen in het verdeelbesluit wat de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid vaststelt. In dat verdeelbesluit komen enkel de opvangplekken voor asielzoekers.

De afspraken over de uitruil van doelgroepen worden daardoor tussen de gemeenten zelf gemaakt en krijgen geen juridische grondslag in het verdeelbesluit.

Daarbij is het nog de vraag in hoe verre andere gemeenten openstaan voor de uitruil van doelgroepen, en of er bij andere gemeenten de mogelijkheid is om doelgroepen uit te ruilen gezien de hoge asielopgave.
Afspraken over de uitruil van doelgroepen dienen nog gemaakt te worden aan de provinciale regietafel.